

3Sp/50/2015 - 20
7015201287

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach samosudcom JUDr. Jozefom Kurucom v právnej veci navrhovateľa Štefana H u d á k a , bytom [REDACTED], Moldava nad Bodvou, zast. Mgr. Rastislavom Schlosárom, Bacúrov [REDACTED], proti odporkyni Obec Smolník, zast. advokátom Romanom Škerlíkom, Štefánikovo námestie 5, Spišská Nová Ves, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. 447/2015 zo dňa 05.11.2015 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 250q ods.2 O.s.p. v spojení s § 250j ods.2 písm.a/ O.s.p. z r u š u j e rozhodnutie odporkyne č. 447/2015 zo dňa 05.11.2015 a v r a c i a ho odporkyni na ďalšie konanie.

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania v sume 23,41 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

O d ô v o d n e n i e

Rozhodnutím zo dňa 05.11.2015 č. 447/2015 odporkyňa podľa § 10 ods.1 písm.a/ zákona č. 84/1990 Zb. o zhromažďovaní práve zakázala verejné zhromaždenie oznámené navrhovateľom ako zvolávateľom oznámením zo dňa 02.11.2015 s dátumom konania dňa 14.11.2015 o 14.00 hod. za účelom „Pripomenutie si nedávnych udalostí“.

V odôvodnení rozhodnutia odporkyňa uviedla, že navrhovateľ ako zvolávateľ oznámením doručeným odporkyni dňa 02.11.2015 oznámil konanie verejného zhromaždenia dňa 14.11.2015 v Smolníku pred obecným úradom. Začiatok zhromaždenia stanovil zvolávateľ na 14.00 hod. s predpokladaným časom ukončenia 17.00 hod. V oznámení ako aj v jeho doplnení zo dňa 03.11.2015 zvolávateľ určil účel verejného zhromaždenia ako „Pripomenutie si nedávnych udalostí“, pričom tieto udalosti následne konkretizoval ako „odozvu na prepady žien v ich rodinných domoch“. Na zhromaždení podľa údajov

zvolávateľa majú vystúpiť asi štyria rečníci a okrem iných aj predseda Ľudovej strany Naše Slovensko a predseda Banskobystrického samosprávneho kraja p. Marián Kotleba. Zvolávateľ oznámil predpokladanú účasť 50 až 100 ľudí na zhromaždení, pričom zhromaždenia sa môže zúčastniť aj vyšší počet osôb. Zákaz konania zhromaždenia odporkyňa zdôvodnila ustanovením § 10 ods.1 písm.a/ zákona č. 84/1990 Zb.

Naplnenie dôvodu zákazu v zmysle § 10 ods.1 písm.a/ zákona č. 84/1990 Zb. odporkyňa videla v osobách, ktoré na verejnom zhromaždení majú podľa oznámenia zvolávateľa verejne vystúpiť aj s ohľadom na ich postoj k národnostnej menšine, medzi ktorú patrí aj časť obyvateľov obce Smolník. Preto má obec dôvodné obavy, že takéto zhromaždenie bude smerovať k výzve popierať alebo obmedzovať práva takýchto obyvateľov a občanov a takéto verejné zhromaždenie by smerovalo k výzve na roznecovanie nenávisti a neznášanlivosti k týmto občanom. Dôvodná obava v uvedenom zmysle vyplýva aj z udalostí, ktoré sa v nedávnej minulosti v obci Smolník stali a ktoré môžu byť podnetom k popieraniu, obmedzovaniu alebo roznecovaniu nenávisti a neznášanlivosti, čo by mohlo následne viesť k ohrozeniu života a zdravia obyvateľov obce Smolník.

Opravným prostriedkom zo dňa 16.11.2015 osobne podaným na súde toho istého dňa sa navrhovateľ domáhal zrušenia rozhodnutia odporkyne. Uviedol, že oznámený účel zhromaždenia - „Pripomenutie si nedávnych udalostí“ neobsahuje žiadnu výzvu na popieranie alebo obmedzovanie osobných, politických alebo iných práv občanov pre ich národnosť, pohlavie, rasu, pôvod, politické alebo iné zmýšľanie, náboženské vyznanie a sociálne postavenie alebo na roznecovanie nenávisti a neznášanlivosti z týchto dôvodov. Z jeho znenia totiž nemožno nejakým spôsobom usudzovať, že takáto výzva zaznie na samotnom zhromaždení. Vychádzajúc z logického a jazykového výkladu možno pojem „oznámený účel zhromaždenia“ chápať len tak, že smerovanie k uvedenej výzve musí byť zrejmé z textu účelu zhromaždenia obsiahnutého v oznámení o konaní verejného zhromaždenia, a nie z akýchkoľvek ďalších skutočností, domnienok, špekulácií, či podozrení. Iný výklad predmetného ustanovenia by bol v rozpore s ústavou garantovanou slobodou zhromažďovania (článok 28 Ústavy SR: právo pokojne sa zhromažďovať sa zaručuje), keďže by umožňoval obci zakázať preventívne akékoľvek zhromaždenie len na základe podozrenia, resp. obavy, že rečníci na zhromaždení prednesú predmetnú výzvu. Tým by mohlo zo strany obce dôjsť k zneužívaniu práva na zákaz zhromaždenia, napr. z politických dôvodov, práve v tak dôležitej veci ako je právo občanov na verejné vyjadrenie názoru. Vzhľadom na uvedené, je obava odporkyne vyjadrená v jej rozhodnutí, že: „takéto zhromaždenie bude smerovať k výzve popierať alebo obmedzovať práva takýchto obyvateľov a občanov a takéto verejné zhromaždenie by smerovalo k výzve na neroznecovanie nenávisti a neznášanlivosti k takýmto občanom“, právne irelevantná a nezakladá zákonný dôvod na zakázanie oznámeného zhromaždenia. V prípade, že by sa toto podozrenie naplnilo, obec mohla oznámené zhromaždenie rozpustiť v zmysle § 12 ods.5 zákona, ale nie zakázať ho dopredu ešte pred naplnením uvedeného podozrenia.

K samotnej osobe Ing. Mgr. Mariána Kotlebu, predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja a predsedu politickej strany ĽS Naše Slovensko, ktorého plánované vystúpenie na oznámenom zhromaždení malo byť dôvodom vydania rozhodnutia, navrhovateľ uviedol, že p. Kotleba nebol do dnešného dňa nikdy právoplatne odsúdený za žiaden trestný čin v súvislosti so svojimi verejnými prejavmi a vystúpeniami.

Odporkyňa na pojednávaní konanom dňa 02.12.2015 uviedla, že v konaní boli dané dôvody pre vydanie zákazu zhromaždenia a navrhla svoje napadnuté rozhodnutie potvrdiť. Nesúhlasila s tvrdením navrhovateľa, že z účelu zhromaždenia nie je možné vyvodit' skutočnosť, že smeruje k výzve na popieranie alebo obmedzovanie práv občanov v zmysle § 10 ods.1 písm.a/ zákona o zhromažďovaní práve, resp. k výzve na rozniecovanie nenávisť a neznášanlivosti z dôvodov tam uvedených. Navrhovateľ oznámenie o konaní verejného zhromaždenia doplnil telefonickou formou obci Smolník, pričom uviedol, že účel zhromaždenia nie je zameraný na celú komunitu, ale na jednotlivcov, ktorí páchajú trestné činy. Podľa názoru odporkyne je jej právom posudzovať, či boli naplnené dôvody v zmysle § 10 ods.1 písm.a/ zákona o zhromažďovaní práve. Je toho názoru, že verejné zhromaždenie nemôže smerovať ani k popieranu práv jednotlivcov, ktorí by sa dopustili trestných činov. Osoby, ktoré spáchali trestnú činnosť postihujú orgány činné v trestnom konaní. Poukázala na skutočnosť, že v obci sa v súvislosti s oznámeným zhromaždením objavili plagáty, ktoré vyzývali verejnosť na zúčastnenie sa predmetného zhromaždenia. Fotokópiu tohto plagátu založila do administratívneho spisu. Preto odporkyňa v celom kontexte týchto skutočností dospela k záveru, že je tu dôvod pre zakázanie zhromaždenia aj vzhľadom na neurčitý účel jeho konania.

Navrhovateľ na pojednávaní uviedol, že odporkyňa pri svojom rozhodovaní nemohla prihliadať na plagáty, ktoré boli v súvislosti s touto akciou vyvesené na verejnosti a ani na iné skutočnosti, ale mala vychádzať iba z účelu oznámenia, ktoré bolo uvedené v oznámení zvolávateľa verejného zhromaždenia. Je toho názoru, že ak by aj z oznámenia účelu zhromaždenia vyplývalo, že má dôjsť ku kritike cigánskej kriminality, nebolo by to možné kvalifikovať ako výzvu na popretie alebo obmedzovanie práv v zmysle § 10 ods.1 písm.a/ zákona o zhromažďovaní práve.

Súd v konaní podľa § 250l a nasl. O.s.p. po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu odporkyne a prednesmi účastníkov konania na pojednávaní dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa je dôvodný.

Z administratívneho spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ oznámením zo dňa 02.11.2015 doručeným odporkyni toho istého dňa oznámil jej konanie verejného zhromaždenia dňa 14.11.2015 v Smolníku na verejnom priestranstve pred budovou obecného úradu so začiatkom zhromaždenia o 14.00 hod. a predpokladaným časom ukončenia o 17.00 hod. Účelom zhromaždenia bude: „Pripomenutie si nedávnych udalostí“. V oznámení uviedol predpokladaný počet účastníkov zhromaždenia (50 osôb), pričom na zabezpečenie priebehu zhromaždenia budú vyčlenené dvaja organizátori.

Dňa 03.11.2015 navrhovateľ na výzvu odporkyne doplnil svoje oznámenie. Účel zhromaždenia spresnil v tom smere, že ide o odozvu na prepady žien v ich rodinných domoch, na zhromaždení vystúpia asi štyria rečníci - predseda LS Naše Slovensko a župan Banskobystrického samosprávneho kraja a iné osoby. Predpokladaná účasť na zhromaždení je 50 až 100 ľudí. Zvolávateľ zhromaždenia zvýšil počet organizátorov na piatich. Uviedol, že nemajú záujem o rasové prejavy, ale o prezentáciu zabezpečenia bezpečnosti obyvateľov - návrhy riešení. Zhromaždenie nie je zamerané na celú rómsku komunitu, ale na jednotlivcov, ktorí páchajú trestné činy, a je jedno, z ktorej sú komunity.

Podľa čl. 28 ods.1,2 Ústavy SR právo pokojne zhromažďovať sa zaručuje. Podmienky výkonu tohto práva ustanoví zákon v prípadoch zhromažďovania na verejných miestach, ak ide o opatrenia demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, ochranu verejného poriadku, zdravia a mravnosti, majetku alebo pre bezpečnosť štátu. Zhromaždenie sa nesmie podmieňovať povolením orgánu verejnej správy.

Podľa § 1 ods.1,2,4 zákona č. 84/1990 Zb. o zhromažďovaní práve občania majú právo pokojne s zhromažďovať. Výkon tohto práva slúži občanom na využívanie slobody prejavu a ďalších ústavných práv a slobôd, na výmenu informácií a názorov a na účasť na riešení verejných a iných spoločenských záležitostí vyjadrením postojov a stanovísk. Na zhromaždenie nie je potrebné predchádzajúce povolenie štátneho orgánu.

Podľa § 5 ods.1,2 zákona o zhromažďovaní práve zvolávateľ je povinný zhromaždenie písomne oznámiť obci tak, aby obec oznámenie dostala aspoň päť dní vopred, najskôr však šesť mesiacov pred dňom jeho konania. Obec môže v odôvodnených prípadoch prijať oznámenie aj v kratšej lehote. V oznámení musí zvolávateľ uviesť údaje uvedené v ods.2 písm.a/ až f/.

Podľa § 10 ods.1 písm.a/ zákona o zhromažďovaní práve obec, ktorej sa zhromaždenie oznámilo, ho zakáže, ak by oznámený účel zhromaždenia smeroval k výzve popierať alebo obmedzovať osobné, politické alebo iné práva občanov pre ich národnosť, pohlavie, rasu, pôvod, politické alebo iné znížšľanie, náboženské vyznanie a sociálne postavenie alebo na rozniecovanie nenávisť a neznášanlivosti z týchto dôvodov.

Podľa § 11 ods.1 zákona o zhromažďovaní práve o zákaze zhromaždenia v zmysle § 10 rozhodne obec bezodkladne, najneskôr však do troch dní od okamihu, keď dostala platné oznámenie.

Obec v deň vydania rozhodnutia vyvesí písomné vyhotovenie rozhodnutia na svojej úradnej tabuli až do dňa, v ktorom sa má zhromaždenie konať, a rozhodnutie vyhlási miestnym rozhlasom alebo iným obdobným spôsobom; ak sa má zhromaždenie konať na území dvoch alebo viacerých obcí, obvodný úrad zabezpečí, aby jeho rozhodnutie bolo vyhlásené v obciach, v ktorých sa zhromaždenie má konať. Vyvesením na úradnej tabuli je rozhodnutie zvolávateľovi doručené. Ak obec v lehote uvedenej v ods.1 nevyvesí písomné vyhotovenie rozhodnutia na svojej úradnej tabuli, môže zvolávateľ zhromaždenie usporiadať. Obec zároveň bezodkladne zašle písomné vyhotovenie rozhodnutia zvolávateľovi a zverejní ho na svojej internetovej stránke, ak ju má k dispozícii (§ 11 ods.2 zákona o zhromažďovaní práve).

Podľa § 11 ods.3 zákona o zhromažďovaní práve proti rozhodnutiu obce podľa ods.1 môže zvolávateľ do 15 dní od doručenia podať opravný prostriedok na súde, ku ktorému priloží písomné vyhotovenie rozhodnutia. Pre konanie platia obdobní ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku o preskúmaní rozhodnutí iných orgánov. Opravný prostriedok nemá odkladný účinok. Súd rozhodne do troch dní. Rozhodnutie zruší, ak neboli dané dôvody k zákazu zhromaždenia. Zvolávateľ je potom oprávnený zhromaždenie usporiadať podľa pôvodného oznámenia alebo neskôr tak, aby sa zhromaždenie uskutočnilo do 30 dní od

právoplatnosti rozhodnutia súdu. Ak zhromaždenie usporiada v neskoršej dobe, upovedomí o tom obec najneskôr jeden deň pred konaním zhromaždenia.

Článok 28 Ústavy SR zakotvuje právo pokojne sa zhromažďovať ako základné právo s tým, že podmienky výkonu tohto práva v prípadoch zhromaždenia na verejných miestach ustanoví zákon. K charakteru tohto základného práva a určeníu podmienok jeho obmedzenia zákonom sa vyslovil Ústavný súd SR vo svojom náleze č. I.-ÚS/193/03 z 30.03.2004 (nález publikovaný pod č. 16/2004 Zb. nálezov a uznesení Ústavného súdu SR):

„1/ Zhromažďovacie právo podľa článku 28 Ústavy SR, resp. podľa článku 11 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je právom absolútnym; môže byť ústavne konformným spôsobom obmedzené.

2/ Ospravedlniť zasahovanie (obmedzenie) do základného práva pokojne sa zhromažďovať možno len vtedy, ak obmedzenie bolo ustanovené zákonom, zodpovedá niektorému ustanovenému legitímnemu cieľu a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa, t.j. ospravedlňuje ho existencia naliehavej spoločenskej potreby a primerane (spravodlivo) vyvážený vzťah medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom (t.j. obmedzenie je v súlade so zásadou proporcionality).

3/ Sloboda zhromažďovania a právo prostredníctvom nej vyjadriť názory patrí k prvoradým hodnotám demokratickej spoločnosti.

4/ Z Ústavy SR explicitne vyplýva (ako ďalší definičný znak tohto základného práva) zákaz podmieňovať zhromaždenie „povolením“ orgánu verejnej správy.

Obmedzenie základného práva pokojne sa zhromažďovať upravuje uschnavenie § 10 ods.1,2 a 3 zákona o zhromažďovanom práve. Tieto ustanovenia súčasne stanovujú legitímne ciele, ktoré tieto obmedzenia sledujú.

V zmysle § 10 ods.1 písm.a/ zákona o zhromažďovanom práve dôvodom, pre ktorý obec zakáže oznámenie je skutočnosť, že oznámený účel zhromaždenia smeruje k výzve popierať alebo obmedzovať osobné, politické alebo iné práva občanov pre ich národnosť, pohlavie, rasu, pôvod, politické alebo iné zmýšľanie, náboženské vyznanie a sociálne postavenie alebo na roznecovanie nenávisť a neznášanlivosti z týchto dôvodov. Toto ustanovenie ukladá obci pred vydaním zákazu zhromaždenia skúmať, či oznámený účel zhromaždenia smeruje k výzve k negatívnym aktivitám vymedzeným v tomto ustanovení. Podľa odôvodnenia napadnutého rozhodnutia dôvodom vydania zákazu predmetného zhromaždenia bola skutočnosť, že na zhromaždení mal vystúpiť aj p. Marián Kotleba, predseda Ľudovej strany Naše Slovensko a súčasne predseda Banskobystrického samosprávneho kraja a ďalšie v rozhodnutí nekonkretizované osoby. Podľa názoru súdu iba z tejto skutočnosti bez ďalšieho nemožno dospieť k záveru, že označený účel zhromaždenia tak, ako bol uvedený v oznámení zvolávateľa, smeroval k výzve poprieť alebo obmedziť osobné, politické alebo iné práva občanov v dôsledku ich statusu uvedeného v § 10 ods.1 písm.a/ zákona o zhromažďovanom práve alebo k výzve na roznecovanie nenávisť alebo neznášanlivosti voči osobám z dôvodu tohto ich statusu. Odporkyňa v rozhodnutí ani nekonkretizovala, k popretiu alebo obmedzeniu akých práv občanov (politických, osobných

alebo iných), by mohlo dôjsť s prihliadnutím na oznámený účel zhromaždenia a k akej národnostnej menšine patria obyvatelia obce, ktorých by sa obmedzenie alebo popretie ich práv mohlo týkať. Iný zákonný dôvod pre vydanie zákazu zhromaždenia odporkyňa v rozhodnutí neuviedla.

Pretože odporkyňa nesprávne právne posúdila vec, súd podľa § 250q ods.2 O.s.p. za použitia ustanovenia § 250j ods.2 písm.a/ O.s.p. napadnuté rozhodnutie odporkyne zrušil a vrátil ho odporkyni na ďalšie konanie. Odporkyňa pri novom prejednaní veci je viazaná právnym názorom súdu (§ 250r O.s.p.).

Úspešnému navrhovateľovi súd v súlade s ustanovením § 250k ods.1 za použitia ustanovenia § 250l ods.2 O.s.p. priznal náhradu trov konania v sume 23,41 eur. Tieto trovy navrhovateľa pozostávajú z hotových výdavkov jeho zástupcu - cestovného z miesta jeho trvalého bydliska do Košíc a späť (cestovné autobusovou dopravou Bacúrov - Zvolen 1,20 eur, Zvolen - Bacúrov 1,02 eura, cestovné vlakom Zvolen - Košice 10,58 eur a Košice - Zvolen 10,58 eur).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Najvyšší súd SR v Bratislave prostredníctvom Krajského súdu v Košiciach, a to písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1 O.s.p., konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V Košiciach dňa 2. decembra 2015

JUDr. Jozef Kuruc
samosudca

Za správnosť vyhotovenia: Monika Kosturíková